

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra HAANDBOG I VERDENSHISTORIEN. Nyaarstiden

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 443.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig07val-shoot-idm140245223396832/facsimile.pdf> (tilgået 02. juni 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Det Hellige Romerske Rige

nuomstunder, men han er dog klarøiet nok til at see, at Handelen gik saameget desbedre, som den uden dem gik meget friere, og da vi ikke kunde vinde en Skilling ved den nøiagtigste Opgjørelse af Mellem-Regningen, kan Tiden, den vilde koste, vist anvædes meget bedre. Morsomt nok kunde det imidlertid være at have en paalidelig Opregnelse af hvad Slags Gods de store Mæglere fornemmelig fører med i Nørreleden, eller ombyttede med Sydlandernes paa Verdens-Markedet i Brügge; men en Saadan lod sig vist ogsaa godt sammenstykke af de adspredte Efterretninger, og man seer strax, at den Skaanske Sild, den Norske Bergefisk, det Russiske Poltsværk, det Svenske Kobber, og den Engelske Uld, med samt de ufarvede Tøier og Tinnet, har paa den ene Side spillet en Hoved-Rolle, medens paa den Anden naturligviis allehaande finere Arbeider og Overdaadigheds-Varer blev Nordens Gjengæld. Det Skaanske Sildefiskeri var nemlig i 300 Aar (1200—1500) ei blot det største, men det eneste Berømte i Europa, Nordlands Tørfisk, som selv i det Attende Aarhundrede var en feed Steg for Bergenserne, maatte være det dobbelt for Hanserne, saalænge ogsaa det hele Nordlige Europa holdt »Langefaste», og Størstedelen af den Engelske Uld blev dengang forarbejdet i Flandern.

Spørger man nu endelig, hvordan det var muligt, at »Hanselaget», der i Krigstid sædvanlig kun syntes at bestaae af Lybek og de fire Vendske Stæder, kunde beherske baade Østersøen og Vesterhavet, og foreskrive Konger Love baade i Kiøbenhavn, Bergen og Stokholm, da bidrog Striden mellem den »røde og hvide Rose« vist nok Sit dertil; men Gaaden løses dog først ved at betragte de tre Nordiske Rigers Tilstand baade i det Fjortende og Femtende Aarhundrede, og da især Danmarks, der endnu i Valdemar Seiers Dage beherskede Østersøen, og foreskrev Love ved Traven saavel som ved Elben, og med eller uden Tydskernes Tilladelse vil vi da skride dertil, ei blot for at følge »Hanselaget« paa sine Krydstog, men især for at følge de »ældgamle Kongeriger« ind i Nyaaarstiden, under hvis Løb de alt længe har overlevet Hansemagten, og tør vel endnu længe udfolde Kæmpe-Naturen.